



Linksmia ir gera buvo kartu...

Graži „Grok, jaunimėli“ liaudiškos muzikos šventė baigėsi. Nutilo instrumentų garsai, bet prisiminimai išliks ilgam. Į mūsų Institutą buvo atvykę per 100 studentų iš Estijos, Latvijos, Vilniaus ir Kauno. Svečių liaudiškos muzikos kolektyvai penktadienį surengė koncertą Instituto aktų salėje. Graži muzika, liaudiškos dainos ir šokiai patiko visiems. Gaila, kad mažai studentų panoro į jį ateiti. Gal jiems neįdomu! Paradoksas: nematėme nė vieno Muzikos katedros dėstytojo, o iš Estetinio lavinimo katedros atėjo tik... vedėjas. Kokie esame mes, tokius ir studentus turime!

Kitą dieną buvo surengta ekskursija į Kryžių kalną. Na, o vakare Šiaulių parko estradoje prasidėjo pagrindinis šventės koncertas. Skambėjo estų dainos, šokome latvių šokius, klausėmės lietuviškų kapelių melodijų. Po to buvo šventinis fejerverkas. Vieni, kas atėjo į šį renginį, buvo patenkinti.

Po to „Studentų kampo“ šeiminingės visus pakvietė šventinės vakarienės. Čia vėl skambėjo dainos, sukosi poros, lėjosi alus... Išsiskirti studentams buvo sunku. Visiems patiko ši šventė, todėl nutarta ir kitamet susitikti.

Instituto liaudiškos muzikos ansamblis „Saulė“ specialiai šiai šventei išleido bukletą. „Grok, jaunimėli“ šventės organizatoriai dėkingi ūkio dalies viršininkui A. Kalvaičiui ir kitoms Instituto tarnyboms, nuoširdžiai prisidėjusiems prie šios gražios studentiškos šventės surengimo.

Zenonas RIPINSKIS

AUTORIAUS nuotraukose: šventės akimirkos.



MŪSŲ JUBILIATAI

30 METŲ
INSTITUTE

Retas žmogus, ilgėliau dirbęs mūsų Institute, nepažįsta mielo žmogaus, gerbiamo dėstytojo, gero specialisto Gintauto Sarkos. Štai jau lygiai 30 metų, kai jis pradėjo dirbti mūsų Institute vyresniuoju dėstytoju ir dirba iki šiol. O iki tol buvo dar tiek pat vasarų ir

daug jų — labai nešiltų. Gimė G. Sarka Lazdijų rajone Kupčionių kaime. 1941 metal, kaip daug kam, tapo netekties, smurto, pažeminimo ir kančių pradžios metais. Tik 1956 m. Sarkų šeima galėjo pakilti Sibiro platybes, sugrįžti į Lietuvą ir vėl pradėti gyventi po gimti-

nės dangum. Nuo 1956 metų G. Sarka mokytoja vo Smalininkų žemės ūkio mechanizacijos techniku-me, 1959 m. buvo priimtas dviem metams į aspirantūrą Vilniaus universitete ir po to atvyko į mūsų Institutą.

Institute G. Sarka dėstė ir tebedėsto įvairias dabartinės rusų kalbos disciplinas, daugiausia dirba su filologais rusistais ir neakivaizdinio skyriaus studentais. Jam vadovaujant apginta nemažai diplominių ir labai daug kursinių darbų. Nors ir neapgyne disertacijos (ji buvo praktiškai jau parengta prieš 15–20 metų), G. Sarka katedroje yra laikomas vienu iš geriausių specialistų; jo pavyzdys dar kartą patvirtina, kad de jure ir de facto — visai ne tas pat. Jis puikiai moka rusų kalbą (1952 m. balgė Jakutsko pedagoginį institutą), turi gerą bendrą lingvistinį pasirėngimą, domisi gretimomis kalbos mokslu ir lingvodidaktikos problemomis. Yra paskelbęs straipsnių lietuvių ir rusų gretinamosios semantologijos, rusų kalbos mokymo metodikos klausimais. Stambiausias pastarųjų metų darbas — rusų kalbos vadovėlis XI klasei ir metodinė knyga mokytojui (su bendraautoriumi). Kaip dėstytojui ir mokslininkui, jam būdin-

gas didelis kruopštumas, išgilinimas į problemą, visų tiriamojo reiškinio ryšių ir aspektų studijavimas. Galima būtų pasakyti, kad medžiaga templa ji paskul save, neleidama padėti taško. Ir dirbant kitus darbus nebūna skubotumo, blaškymosi, užtat ir džiuku G. Sarkos Institute nekas nelaiko, nors ir iš Kupčionių. Negirdime iš jo neapgalvotų žodžių, nepamatuotų sprendimų, apie šių dienų įvykius ir žmones turi aiškia, kartais ir kritišką nuomonę.

Malonu bendrauti su G. Sarka ir bendradarbiui, ir studentui. Kolegos gerbia ir myli už nuoširdumą, darbštumą, sąžiningumą, rūpestingumą, pasirėngimą visada padėti į mažesnę ar didesnę bėdą papuolusiam. Ir požiūris į studentą nėra „iš viršaus“, o paprastas, žmogiškas, šiltas, nors dėstytojas yra pakankamai reiklus (kartai gali parašyti ir „nepatenkinamai“). Dar daugiau gerų žodžių galėtų apie jubiliatą pasakyti jo šeimos nariai, giminės ir šiaip pažįstami.

Nors gyvenimo ir neleidintas ir jau jubiliejaus sulaukęs, G. Sarka dar visai jaunas, energingas — toks, koks visada būdavo. Tad ilgiausių, džiaugsmingų, laimingų!

Dr. A. GUDAVICIUS

Išleista „Siaulių miesto istorija iki 1940 metų“. O miesto Taryba atskiru sprendimu įpareigojo Istorijos ir ekonomikos teorijos katedros e. doc. p. Arūną Gumuliauską iki spalio 31 d. suburti mokslinę grupę „Siaulių istorijai 1940–1990 m.“ parengti.

◆ ◆ ◆

„Lietuvos aid“ rugsėjo 19 d. numeryje išspausdintas atviras laiškas Vytauto Didžiojo universiteto Senatui. Jo autorius R. Marčėnas, be kita ko, rašo: „Bet kada iš VDU vadovų, garbingų ir dorų žmonių, lūpų išgirsti „geležinį“ argumentą, kad, girdi, mūsų studentams visiškai pakanka trumpo Lietuvos istorijos kurso, nes tikslinga vien glaustai pakartoti tai, ką jie privalėjo išmokyti gimnazijoje, belieka graudžiai nusišypsoti. Daug ko sovietinėse mokyklose vaikai ir jaunuoliai privalėjo išmokyti, tačiau...“

◆ ◆ ◆

Respublikinės darbo biržos liepos 1 d. duomenimis, Lietuvoje užregistruoti 3 tūkst. 702 bedarbiai, turintys aukštojo ar specialaus aukštesniojo mokslo diplomus. Dar 3728 specialistai išpėti dėl atleidimo... Aukštosios ir aukštesniosios mokyklos rengia nenustatytą kiekį specialistų (naujojo specialybių rejestro ir kva-

lifikacijos reikalavimų nėra). Atėtyje bedarbių dar pagausės, ir jų gretose pirmiausia turėtų atsiderinti tie, kurie tik studentauja, o ne rimtai studijuoja.

◆ ◆ ◆

Į Institute organizuojamus anglų ir prancūzų kalbų kursus užsirašė 43 dėstytojai.

◆ ◆ ◆

Vilniaus universitete veikia studijų užsienyje informacinis centras. Jame teikiama išsami informacija Respublikos studentams, kurie bando savo jėgomis vykti mokyti į JAV.

◆ ◆ ◆

Apie 20 metų Žemės ūkio akademijos vyr. dėst. A. Baranauskas mokė studentus žemėtvarkos paslapčių. Dabar jis jau pusantrų metų ūkininkas, turintis 11 ha žemės ir jaučias kur kas didesnę vidinį pasitenkinimą darbu negu anksčiau.

◆ ◆ ◆

Vilniaus technikos universiteto kavinė „Savas kampas“ vaišina studentus jautienos kepsniu, kuris kainuoja tik... 17 rublių.

SAUKSTAS DEGUTO

Nei sąžinės, nei atsakomybės

Kiekvieną vasarą lietuvių kalbos ir literatūros specialybės studentai vyksta į dialektologinę praktiką. Viena II kurso studentų grupė, vadovaujama doc. Juozo Pabrėžos, dirbo Skaltgirėje. Be kitų darbų, buvo renkama medžiaga būsimam tarmės žodynui. 4 šios grupės studentės, gyvenusios viename kambaryje, reikiamą kiekį žodžių „išgudrino“ surinkti kur kas lengviau nei tai padarė kiti ekspedicijos dalyviai. Kam vaikštinėti po kaimus ir užrašinėti sakinius iš žmonių lūpų, jeigu grįžęs į Šiaulius gali nuo draugo nusirašyti, pakeisdamas sakinyje vieną kitą žodį! To-

kią mintis šauna į galvą ne kiekvienam. Ne kiek vienam taip elgtis lelstų ir sąžinė.

Kaip tarė, taip ir padarė. Tokią „autentišką“ medžiagą Šiauliuose „gudruolės“ ir atidavė grupės vadovui. Tikėtasi prasmukti (o gal kam nors jau yra pavykę taip negražiai padaryti?). Deja, bene labiausiai patyrusį dialektologą Institute doc. J. Pabrėžą ne taip paprasta apgauti. Ypač kaip mat išlindo iš maišo. Padaryta žala kalbos mokslui (visa medžiaga sugadinta), pasielgta, sakyčiau, valkiškai, neįaučiant jokios atsako-

mybės, neapgalvojant apie tokio nesąžiningo elgesio padarinius. Institute jų „darbas“ buvo deramai įvertintas. Rektoriaus įsakymu III kurso studentėms Z. Ivanauskaitėi, D. Vitaitėi, I. Matuzaitėi ir R. Stanevičiūtei pareikštas papelkimas, o kadangi neįskaityta praktika, todėl ši semestrą jos negaus ir stipendijos. O už praktiką, savalme alšku, reikės atiskaityti.

Tai turėtų būti gera pamoka ne tik joms, bet ir kitiems nesąžiningiems studentams. O tokių, deja, vis dar pasitaiko...

Algirdas
MALAKAUSKAS

GERBKIME GIMTAJĄ ZODĮ

PIRMAJĄ EILĖ... ESAME PATENKINTI?

Lietuvių kalbos žodžių junginiai pirmoje eilėje, paskutinė eilė turi tiesioginę prasmę: štai pirmoji suolų (namų, medžių, mokinių, kareivių...) eilė, o ten — paskutinė. Tad gerai, taisyklingai šie junginiai vartojami, jei sakoma: Jie dėdėjo pirmoje (ar paskutinėje) eilėje. Sode jau pasodino pirmąją medžių eilę. Visi gerėjosi guliai žingsniuojančia pirmąja rikiuotės eile.

Visiškai nevertotina nei pirmoje (paskutinėje) eilėje, nei pirmąja eile, kai norima pasakyti, kas darytina ar yra, buvo, bus daroma pirmąusia (visų pirma) ar paskiausiai, vėliausiai. Pavyzdžiui: Pirmąusia (ar visų pirma), bet ne pirmoje eilėje turėsime pasirūpinti nakvyne. Siems darbuotojams butai buvo paskirti pirmąusia (ar visų pirma, o ne pirmąja eile), kaip rašoma Institute (ir ne tik jame) skelbiamose informacijose. Tą klausimą galėsime svarstyti paskiausiai (ar vėliausiai, pačioje pabaigoje, taigi — ne paskutinėje eilėje, kaip kartais mėgstama sakyti).

Nors „Pedagoge“ ir kitur buvo rašyta, kad skelbimų kreipiniai turėtų būti lietuviški (pvz., Gerbiame! Institute darbuotojai! Gerbiame! studentai! arba trumpai — Dėmesio!), Institute yra ir tokių skelbimų, kurie dar vis rašo: Darbuotojų dėmesiu! Studentų dėmesiu! Fizinis ir matematikos fakulteto I—III kursų studentų žiniai! ir pan.

Gal nebus įkyru, jei priminsiu: Institute yra Lietuvių kalbos katedra, jos kalbininkai visada jums patars.

Regina
PETKEVICIENE

Ką pasakė H. Lamas

Į mūsų Institutą visai neseniai buvo atvykęs pastorius iš Danijos H. Lamas. Nors skelbimai kvietė visus, bet susirinko tik vidutiniška kupeta, norėjusių pasiklausyti, ką pasakys svečias. Paskaitoje „Krikščioniškasis tikėjimas ir mokslas“ pastorius palietė labai įdomią temą — kalbėjo apie mokslo ir krikščionybės ryšį.

Tad ką pasakė H. Lamas? Pateikiame jo minčių, išgirstų susitikime.

...Iki C. Darvino teorijos apie evoliuciją Dievui vietos užteko visur: matematikoje, dailėje, gamtoje. C. Darvino mokslas visai kitaip interpretavo žmogaus atsiradimą žemėje. Evoliucijos teorija ir šiandien nėra moksliskai paneigta. O Biblija nėra mokslinis veikalas. Kuo tikėti?

...Kai skaitome Bibliją, ten surandame dvi pasaulio sukūrimo teorijas. Bet abi jos juk negali būti teisingos.

...Ir kiti žydų raštai pasakoja apie pasaulio sukūrimą. Ką veikė Dievas iki žemės kūrimo? Ten rašo-

ma, kad iki žemės sukūrimo Dievas kūrė įvairius pasaulius ir juos, naikino. Mūsų žemė — tai geriausias Dievo sukurtas pasaulis. Jis sukurtas tarp gėrio ir blogio, nes žmogus gali daryti ir gera, ir bloga.

...Kodėl yra kažkas, o ne niekas? Ar tai Dievas sukūręs šį pasaulį? Evoliucija vyksta žmogaus kryptimi į žmogų.

Krikščioniui kiekviena diena kaip dovana, viltis, kad teisybė laimės pasaulyje“.

Na, o mokslo ir tikėjimo sąryšį svečias parodė tokiu alegoriniu pasakojimu: „Kartą keliavo du mokslininkai per džiungles. Jie priėjo prie labai gražios, tvarkingos vietos. Ten žaltavė pievutė, žydėjo nuostabiausios gėlės. Vienas sakė, kad yra sodininkas, kuris prižiūri tą vietą, o antrasis pasakė, kad tai pati gamta sutvar-

kė. Jie pasistatė palapinę, ją aptvėrė geležine tvora. Bet nebuvo jokio sodininko, kuris sudraustų juos“.

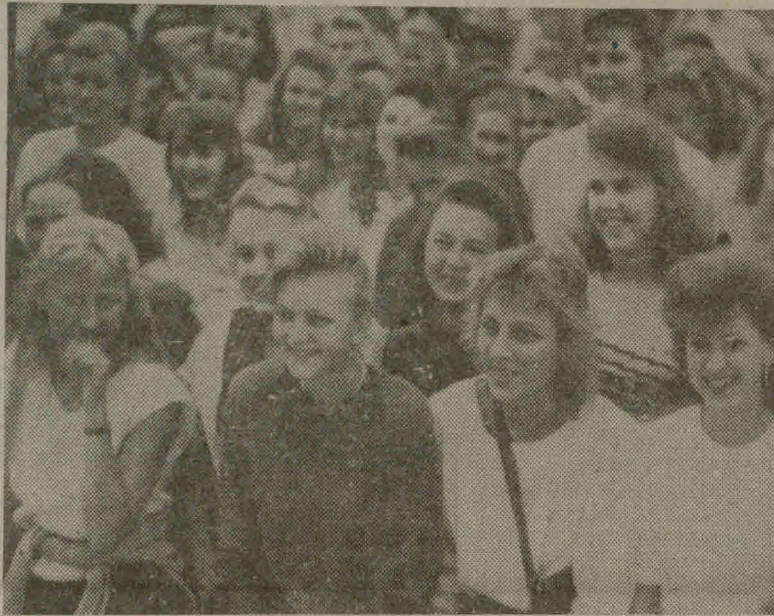
„Koks skirtumas tarp to, kurio nematai, ir to, kurio neužuodi? Tikintysis, pamatęs šią vietą, būtų pasakęs, kad gal tai vienintelė vieta pasaulyje tokia graži ir jo uždavinys, padėkojus Dievui už dovaną, ją gerai prižiūrėti“.

...Na, o mūsų uždavinys — mokslą žiūrėti kaip į sodą, ir mes turim užduotį išsaugoti tą sodą. Mokslas yra Dievo dovana žmogui, padeda jam išlikti pasaulyje.

...Tikėjimas ir mokslas teško santarvės ne todėl, kad mokslininkui reikia Dievo, bet todėl, kad mokslas ne visada gali būti opozicija Dievui“.

Lina
KASPERAVICIUTE
L IV

Šis tas apie stojamuosius egzaminus ir pirmakursius



Šiais metais į Institutą stėjo beveik 500 studentų mažiau negu pernai. Norinčiųjų tapti studentais buvo 992. Tikraisiais studentais tapo 521 stojantysis (planuota 515), o dar 58 buvo pasiūlyta tapti kandidatais į studentus. Taigi už Instituto borto liko 403 stojantieji (stojamuosius egzaminus išlaikė 698).

Bendras konkursas — 1,9 į vieną vietą. Didžiausias konkursas buvo į lietuvių kalbos ir literatūros spec. (gauti 82 pareiškimai). Egzaminus išlaikė 71 stojantysis. Mandatinė komisija, pritarus rektoratui, vietoj planuotų 25 studentų į šią specialybę priėmė 30 studentų. Populiari ir šiais metais buvo matematikos ir informatikos spec. (48 pareiškimai — priimti 27 studentai). Po 2 pretendentes į vieną vietą teko Dailės ir Defektologijos fakultetams (į abu fak. paduota po 104 pareiškimus, o priimta po 50 studentų). Beveik po 2 stojančiuosius pretendavo

tapti PMPM ir ikimokyklinio ugdymo ir PMPM ir muzikos spec. studentais.

Tik į PMPM ir dailės specialybę nesurinktas planuotas kontingentas (vietoje planuotų 25 studentų priimta 17). Iš gausaus būrello neįstojusiųjų į Dailės fakultetą į minėtą specialybę panor pereiti tik du. Kaip ir ankstesniais metais, dauguma studentų stėjo iš Šiaulių ir aplinkinių rajonų: Kelmės, Radviliškio, Pakruojo, Telsių, Kėdainių. Kartojasi tendencija, kad ypač daug stojančiųjų iš Šiaulių miesto būna į Dailės fakultetą: šįmet net 28 iš 102.

Stojantieji laikė vienu egzaminu mažiau negu ankstesniais metais, o lietuvių kalbos ir literatūros egzaminas stojantiems į Dailės, Fizikos ir matematikos fakultetus buvo nekonkursinis. Dėl to, kad sumažėjo egzaminų, manyčiau, nenukentėjo nei stojantieji, nei egzaminuotojai, o atestato ir dar kelių atestato pažymių vidurkiai, pridėti prie bendro

balų skaičiaus, aišku, ap sunkino priėmimo komisijos sekretoriato darbą, bet labai padėjo objektyviau atrinkti stojančiuosius. Pasiteisino ir dešimtbalė vertinimo sistema. Taip natūraliai beveik neliko studentų, surinkusių vienodą balų skaičių.

Stojantieji mokėjo 25 rub. stojamąjį mokesį. Mes nesame šios naujovės atradėjai. Atvirksčiai, bene paskutiniai Respublikoje nusprendę taip elgtis. Stojantieji sumokėjo 24 100 rublių. 28 stojantieji (daugiausia našlaičiai) mokesčio nemokėjo.

Yra ir kita naujovė, susijusi su finansų politika. Senato sprendimu kandidatai už metus (iki taps tikraisiais studentais) į Instituto kasą iki rugsėjo pirmosios dienos turėjo sumokėti 1000 rub., o stojantieji į Dailės fakultetą 1500 rublių mokesį. Turbūt atsiras oponentų, primenančių, kad mokslas

mūsų valstybės įstaigose nemokamas. Tokiems beliktų atsakyti, kad valstybė dėstytojams moka tik už išdirbtą atitinkamą krūvį. Taigi belieka pasirinkti — arba visai nepriimti kandidatų, arba už darbą kandidatai turi sumokėti dėstytojams, Institutui. Instituto mastu tie 85 tūkst. rublių (7 kandidatai iki šiol nesumokėjo) nėra labai dideli pinigai, bet tai būtų (matyt, ir bus) didžiulė parama fakultetams, katedroms.

Šiais mokslo metais yra naujų specialybių. Didžiausi pasikeitimai, susiję su naujais politiniais vėjais, Filologijos fakultete. Nebeliko grynos rusų k. ir lit. specialybės. Ją pakeitė dvigubos spec. — lietuvių k. ir rusų k. specialybė (20 abiturientų) rusų k. ir lit. su anglų, vokiečių ir prancūzų kalbų specializacijomis (irgi 20 studentų). Dar viena nauja specialybė Pedagogikos fakultete — tai PMPM ir ikimokyklinio ugdymo specialybė. Naujovės yra naujovės. Ar jos pasiteisins, parodys laikas, bet jau šią vasarą buvo aišku, kad suklydome, užsienio kalbos egzaminą padarę nekonkursinį. Prognozuuju, kad užsienio kalbos dėstytojai nelabai džiaugsis savo naujaisiais specializantais Filologijos fakultete, nes dauguma stojančiųjų didžiausią dėmesį skyrė rusų kalbai, o iš kitos užsienio kalbos gaudavo varganus balus.

Ne visiems, stojusiems į PMPM ir ikimokyklinio ugdymo specialybę, buvo aiškus pedagoginės ir psichologinės nuovokos egzaminas, bet šiuo atveju gelbėjo gerbiamų dėstytojų Irenos Sabienės ir Stepono Gudelio patyrimas, konsultacijos ir geranoriškumas.

Doc. Stasys TUMENAS
Priėmimo komisijos sekretorius

Įspūdžiai iš simpoziumo

Jau penkioliką vasarą į Klaipėdą buvo susirinkę skulptoriai padirbėti savo kūrybiniam malonumui ir, žinoma, šio miesto labui. Per tuos daugelį metų sukurtą 120 skulptūrų, ir beveik visos rado prieglobstį Klaipėdos skulptūrų parke. Skulptorių simpoziumai turi savo tradicijas: jie vyksta du mėnesius, o skulptūros kalamos iš akmens. Todėl susažiuoja labai ištvėringi skulptoriai. Čia rava akmuo arba tu akmenį...

Šiame simpoziume skulptorių stovykloje dalyvavo paryžietis A. Raudys-Samogitas (su žmona), švedas R. Personas, meksikietis F. Silva Lambaras su žmona L. Solorsano, Vilniaus dailės akademijos profesorius L. Žuklys atvažiavo pabaigti savo darbų, pradėję prieš trejus metus.

A. Raudžio-Samogito stovykloje sukurtą skulptūrą vadinasi „Tautinis pasipriešinimas. Ko geru, tas darbas savotiškai atspindi mūsų tautos gyvenimą bolševikinėje okupacijoje. O juk tuos 40 metų, maityt, tegalima sutapatinti kaip gyvenimą tarp kūjo ir priekalo. Tokia skulptoriaus kompozicija. Jam tai buvo ir atokvėpis, ir galimybė sugrįžti į praeitį. Juk iš Lietuvos ponas Adomas išvažiavo jau po karo. Jis prisiminė, kad tris kursus Vilniaus dailės institute mokėsi kartu su mūsų Instituto gerb. prof. Aloyzu Toleikiu, ir prašė perduoti jam nuoširdžiausius linkėjimus nuo „susliuko“...

Norėdamas įsifeikti pasakiau: „Jūs labai gražiai kalbate lietuviškai“. „Aš kalbu ne lietuviškai, o žemaitiškai. Tai didelis skirtumas. Kai Lietuva iškovos nepriklausomybę, aš pirmas pareikalausiu „autonomijos Žemaitijai“, — tarė paryžietis ir pradėjo garsiai ir ilgai kvatoti.

Ponas Adomas gimęs ir

augęs Lietuvoje ir mokslus čia ėjęs. O kūrybinėje biografijoje — visai ne lietuviškos parodų salės: Palacio Real Turen, Rodeno muziejai, Venecijos bienalės. Pasakui jis prisipažino, kad Paryžiuje, privačiose kolekcijose, yra jo skulptūrų, padarytų iš juodo belgiško marmuro, smiltainio, raudonmedžio, bronzos... Klausiausi jo ir svarsčiau, ką gi mes dar žinome apie šį lietuvių skulptorių iš Prancūzijos ir kiek talentingų mūsų tautiečių yra sveturi?..

Švedas R. Personas atvyko iš Kalskronos. Su džiaugsmu atsiliopė į pasiūlymą dalyvauti skulptorių simpoziume, kadangi, jo žodžiais tariant, tai geriausia meistriskumo mokykla. Jo manymu, bendravimas su įvairių šalių, įvairių kryptių skulptoriais — tai ne mažiau rimta mokykla negu speciali mokymo įstaiga. Tačiau Rolandas nėra visai savamokslis, jis yra bai-

gęs meno mokyklą. Retkarčiais savo žinias papildo įvairiuose kursuose, nuodugniausiai yra studijavęs liaudies meno tradicijas, daro muzikos instrumentus, daugiausia liaudiškus. Atskirai nuo tėvų gyvena jau nuo penkiolikos metų. Į kupiną nuostabos mano klausimą: „Taip anksčiau?“ taip pat nušėbęs atsakė: „Argi tai anksčiau. Pradėti savarankiškai gyventi nuo penkiolikos septyniolikos metų pats mus normalus dalykas“

Ziūrėdamas į jo darbų nuotraukas bei katalogus, aš pastebėjau labai daug bendrų su Lietuvos skulptūra.

Frederikas Silva Meksikos nacionaliniame universitete dėsto vizualinį urbanistinį meną. Jo tėvas buvo Sikeiros mokinys. Jam artimiausia yra modernistinė kūryba. Jo skulptūros, sprendžiant iš katalogo, taikomojo pobūdžio. Jos, skulptoriaus žo-

džiais tariant, yra įdomios ne pačios, o tik tiek, kiek jos sudaro vientisą vieningumą su savo aplinka, ją sužmogindamos, darydamos malonesnę gyventi. Betono sukaustytam Meksikai, Frederiko nuomone, tai ypač aktualu.

Lietuvoje šį svečių labiausiai apstulbino žalumos gaumumas, žmonių geranoriškumas. Jo žmona, dalydamasi įspūdžiais, pridūrė, jog lietuvių kalba yra labai maloni klausyti, muzikali. Laura — to paties universiteto, Vizualinio meno fakulteto studentė.

Jie abu kartu sumanė skulptūrą „Trys kaktusai ir debesėliai“. „Tai mažas meksikietiško peizažo gabalėlis, skirtas Lietuvai“, — pasakė Laura.

Visi darbai buvo padaryti laiku ir pastatyti parke prie taito „Meridianas“ dešiniajame Danės upės krante.

Alyvydas KURTINAITIS
Simpoziumo dalyvis



(Pabaiga. Pradžia Nr. 24)

3. PAREMKIME SENATA

Būčiau neteisus, jei manyčiau, kad mūsų Institute nevykdoma „Tėvo valia“, kad nėra „šiandien“. Įkurtas Senatas. Žinoma, dar neaišku, kaip jis dirbs, kaip skatins iniciatyvas ir pats jas rodys. Mar regis, kad bus neblogai, nes į pačią Senato viršūnę išrinkti, atrodo, gana radikalūs žmonės. Pagyvensim — pamatysim.

Tik nepalikime Senato vieno, kuriam vienam tartum ir terūpėtų Instituto problemos. Nors stebuklų ir nesitikėjime. Aš solidarizuojusi su prorektoriumi doc. P. Alėkna, kuris sakė, kad nedaug Institute dėstytojų iniciatorių (žr. „Šiaulių naujienos“, rugsėjo 3 d.), kurie sakytų, ką reikėtų daryti kitaip. Matyt, Senato dabarties didžiausias rūpestis — aktyvinti dėstytojų ieškojimo mintį, nes be „apačių“ valdžia ne kažin ką nuveiks.

Kaip gi nepasidžiaugsi, kad Senato struktūros ir kadru komisija (pirmininkas doc. J. Pabreža) ketina per rugsėjo mėnesį parengti Instituto padalinių reorganizavimo kryptis. Nieko neprikiši: darbas didelis, reikalingas ir jis „šiandien“. Norėčiau šiai komisijai padėti, pasiūlydamas idėją dėl dėstytojo statuso išlaisvinimo ir dėstytojo atsakomybės už save, už savo darbą padidinimo.

4. APIE LAISVESNĮ DĚSTYTOJO STATUSĄ

Dabartinė dėstytojų ir katedros, kaip administracinio vieneto, ryšių tradicinė sistema unifikuota, nuasmeninta ir kelia veiklesnių žmonių teisėtas pretenzijas. Pirmiausia, šie santykiai ignoruoja dėstytojų skirtybes. Juk nevienodi interesai jungia jauną asistentą, docentą, profesorį, mokslų daktarą,

yra tvarka, turi būti kvorumas?!. Baisus anachronizmas. Ir kam jis? Cia nuo pradžios iki pabaigos regime nepagrįstos prievartos elementų, kurie būkina žmogaus dvasią, baugina, nervina asmenybę ir neišvengiamai stabdo jos kūrybinių galių spontanišką protrūkį. Iš tiesų, negi mums visiems reikia botago? Dirbkime savo tempu, savanoriškai burkimes į protui ir širdžiai arti-

5. PROFESORIAI — LAISVIAUSIEJI ŽMONĖS

Sūlyčiau neprikaustyti būtinybės ryšiais kiekvieno dėstytojo prie katedros. Palikime laisvę ir atsakomybę. [Išsiskirkime įvairius ryšius — esamus administracinius iki kitokių — liberalesnių. Galėtų funkcionuoti tokie santykiai: a) esami; b) federaciniai; c) konfederaciniai; d) visiškai katedrai nepriklausomi. Tai galėtų būti aprašyta specialiuose Nuostatuose. Beje, šiame dokumente tarp kitų postulatų rasime ir šią: „Profesoriai ir mokslų daktarai gali pasirinkti bet kokią atstovavimo formą posėdžiuose iki visiško savarankiškumo (pavaldūs tik dekanatui ir Senatui).“

Šio straipsnelio apimtis neleidžia smulkiai paaiškinti pasirinkimo laisvės pliusų, aktyvinant dėstytojų asmenybės dalykinį ir mokslinį potencialą. Tačiau mano psichologinė nuostata ganėtinai aiški — palengva siekti sukurti mūsų Institute tikrai laisvų žmonių, bet ne viršinių ir pavaldinių, vadovų ir valdinių visuomenę. Ir, žinoma, didžiai atsakingus už savo darbą profesionalus, savarankiškus, išdidžius, savo vertę žinančius žmones.

Norėčiau tikėti, kad mūsų išrinktoji Instituto valdžia atidžiai ir geranoriškai išstudijuos šią idėją. Būtų apmaudu, jeigu ir ją ištiktų buvusių pasiūlymų lemtis: „Rytoj“, „Kada nors“ arba „Niekada Šiauliuose“. Ir liūdniausia būtų, jei išgirstume niekinančią frazę: „Netikri pranašai, netikėkite!“

Doc. Juozas KASYS

«Šiandien» ir nepilnavertiškumo kompleksas

žmogų, leidžiantį knygas ir visai nieko nerašanti, su katedra. O kur dar subtilesnės skirtybės, tokios kaip moksliniai ieškojimai arba neieškojimai, pilietiškumo laipsnis ar pasyvumas, polinkis reformuoti, ieškoti, eksperimentuoti ir šio poreikio nebuvimas. Šiuo metu visi administracine tvarka sugrupuoti į vieną plotą. Kokie jie nepanašūs ir kaip jiems kartais nelengva gyventi! Aš žinau nemažą skirtingų katedrų docentų ir nedocentų, kurie susitikę negali išsiskirti, nes turi daug ką vienas kitam pasakyti ir būna dėmesingai išklausyti. Deja, jie priversti dažnai be jokios naudos kiurksoti nuobodžiuose katedros posėdžiuose, kurie jam asmeniškai ir nenaudingi, ir nereikalingi. Bet

mas asociacijas, ieškoti me bendradvasių. Kai baimės skatinami bėgime į posėdžius, tai niekada neišsilaisvinsime iš dvasinės vergovės. Gana.

Dabar pats laikas išvauduoti dėstytojus nuo bevaistų sėdėjimų (kiekvienas tegul sprendžia — naudingi tie ar kiti pasiūnekėjimai ar nereikalingi). Pasitikėjime docentais ir nedocentais leisdami jiems dirbti taip, kaip jiems patiems naudingiau ir efektyviau. Neaiškiokime, jei kas nors nepasiseks, jei bus net apsiriktas. Tegul jie keliai ir klumpa, tariasi su saviimi ir kolegomis. Tik palaikykime juos, pasitikėjime žmonėmis. Ne vaikigaliai gi mes!

Europos autostradomis

Studentai visame pasaulyje garsėja kaip nenuilstantys keliautojai. Prieš metus abejoję bendraamžio pasakojimu apie nakvynę Paryžiaus šiukšlių konteineryje, jau patys dairosi kuprinių. Rudens atvertose auditorijose niekas nebeuostemba paklaustas, ar turi Vokietijos kelių planą.

Baimindamasi Europa laukia mašinų ir pėsčiųjų

srauto iš valstybingumą atkūrusių Baltijos valstybių. Vengrija dar pamena lietuvaičius, kurie vidury dienos iš gatvės stovinčių automobilių pylėsi benzina į savo „Zigulius“.

Dauguma studentų — nepiktybiški, kala užsienio kalbas ir nekantrauja patikrinti bei patobulinti žinias. Jiems patartina keliaujant autostopu turėti miegmaišį, nors prancū-

zai ir juo labiau ispanai — svetingi žmonės. Prieš pakeltą ranką neatsisakys net vokiečiai ar olandai, jei pamatys ant pečių kuprinę, o ne milžinišką krepšį „Sport“. Tik reikia nepamiršti, kad automobiliai stabdomi prie benzino kolonėlių, sankryžų, išvažiavimų iš miestų. Vargu ar vairuotojas ryšis nuspausti stabdžio pedalą 200 kilometrų per valandą greičiu lekiančiame automobilyje.

Europoj neprilmtina užlįsti prieš anksčiau stovė-

jusį. Pavyzdžiui, anglas palauks, kol jūs sustabdysit, pamos ir paskui „tranzuos“ pats.

Daugelyje šalių yra jaunimo namai, kuriuose už palyginti mažą mokėstį galima gauti nakvynę. Kieno kišenė neleidžia, ras vietą tyliame Barselonos skverelyje, po Karlo tiltu Prahoje, sode prie autostrados į Paryžių. Gal kuris automobilio savininkas pakvies į naktinį festivalį Bordo ar belgišku alumi kveplančius namus Moerbeke.

NE TIK STUDENTAMS

BIOLOGINIS LAIKRODIS

Pastaruoju metu vis dažniau bandoma rasti atsakymų į klausimą, ar žmogaus organizmas gyvena pagal vidinį biologinį laikrodį. Juk vieną valandą jaučiamės žvalūs, kitą — apsnūdę, trečią — viskam abejingi. Ne paslaptis, kad tai priklauso nuo bendros organizmo savijautos, kuri tai pagerėja, tai pablogėja. Tad kada esame energingiausi, o kada geriau niekam nesirodyti į akis, kelintą valandą geriau imtis naujo sumanymo, o kelintą geriau gultis į lovą? Pateikiame medikų padarytas apibendrintas išvadas.

PIRMA VALANDA. Dauguma žmonių miega jau apie tris valandas, perėję visas miego fazes. Dabar prasideda lengvojo miego fazė, galima lengvai nubusti. Būtent šiuo metu esame labai jautrūs skausmui.

ANTRA VALANDA. Daugelio vidinių organų veikla sulėtėja. Tik kepenys šiuo ramybės laiku intensyviai dirba; pašalina visas nuodingąsias medžiagas. Mūsų organizmas stipriai „skalbiamas“. O jei nemiegate, tokiu laiku negerkite nei kavos, nei arbatos, nei alkoholio. Geriausia — stiklinę vandens arba pieno.

TRECIA VALANDA. Mūsų organizmas ilsisi. Šiuo laikotarpiu kraujospūdis žemiausias, pulsas ir kvėpavimas — normaliausi.

KETVIRTA VALANDA. Kraujospūdis vis dar žemas, į smegenis pakliūva labai mažai kraujo. Šią valandą miršta daugiausia žmonių. Organizmas dirba „mažiausiais apsikimais“, bet klausia labai jautri, pažadinti gali mažiausias triukšmas.

PENKTA VALANDA. Ilsisi ir nefunkcionuoja inkstai. Jau keliskart esame perėję visas miego fazes — nuo lengvo su gražiais sapnų vaizdais iki gilaus miego be sapnų. Tie, kurie keliasi šiuo laiku, greitai nubunda ir būna žvalūs.

SESTA VALANDA. Kraujospūdis kyla, širdis pradeda greičiau plakti, pulsuoja kraujas. Organizmas nubunda, nors dar norisi miego.

SEPTINTA VALANDA. Organizmas ypač atsparus. Šiuo laiku patekę virusai ar bakterijos nesukelia infekcijos.

ASTUNTA VALANDA. Organizmas pailsėjęs, kepenys pašalinusios visas nuodingas medžiagas. Šiuo laiku jokia būdu negalima varfoti alkoholio. Jis labai apsinkintų kepenų darbą.

DEVINTA VALANDA. Psichika aktyvėja, silpnėja jautrumas skausmui. Širdis dirba ritmingai.

DESIMTA VALANDA. Mūsų aktyvumas didėja. Esame geriausias sportinės formos. Galime nuversti kalnus. Tokia energija nemažėja iki pat pietų.

VIENUOLIKTA VALANDA. Širdis dirba ritmingai, psichika aktyvi. Nejauciame netgi didelio krūvio.

DVYLIKTA VALANDA. Esame pilni jėgų. Šiuo laiku nereikia daug valgyti, geriau palaukti valandėlę iki pietų.

TRYLIKTA VALANDA. Kepenys ilsisi. Į kraują patenka mažiau gliukozės. Baigėsi pirmasis dienos aktyvumo laikas. Imame jausti nuovargį. Reikia poilsio.

KETURIOLIKTA VALANDA. Energija mažėja, reakcijos silpnesnės. Tai antras didžiausias jėgų nuopolis per 24 valandų ciklą.

PENKIOLIKTA VALANDA. Mūsų savijauta vėl pagerėja. Puikiai jaučiame kvapą ir skoni. Smaguriai būtent šiuo laiku sėda prie stalo.

SESIOLIKTA VALANDA. Didėja cukraus kiekis kraujyje, bet tai nėra ligos požymis. Po kurio laiko jis sumažėja...

SEPTYNIOLIKTA VALANDA. Mūsų pajėgumas vis dar didelis. Šiuo metu sportininkai intensyviai treniruojasi.

ASTUONIOLIKTA VALANDA. Vėl sumažėja jautrumas skausmui. Jaučiame poreikį judėti. Žvalumas irgi pamažu mažėja.

DEVYNIOLIKTA VALANDA. Kraujospūdis kyla, tampa nervingi, greitai susibaramė dėl smulkmenų. Nepalankus laikas alergikams. Gali įsikaudėti galvą.

DVIDESIMTA VALANDA. Mūsų svoris maksimaliai padidėja, judesiai tampa ypač greiti. Vairuotojai geros formos. Šiuo laiku mažiausiai įvyksta nelaimių kelyje.

DVIDESIMT PIRMA VALANDA. Psichika stabili. Ši valanda palanki studentams bei aktoriams, kurie privalo atmintinai išmokti kokį nors tekstą ar vaidmenį, nes vakarais sustiprėja atmintis.

DVIDESIMT ANTRA VALANDA. Baltųjų kraujo kūnelių padaugėja nuo 5—8 iki 12 tūkstančių kvadratiniam milimetre. Krinta kūno temperatūra.

DVIDESIMT TRECIA VALANDA. Mūsų organizmas ruošiasi miegui, bet ląstelių atsinaujinimas vyksta toliau.

DVIDESIMT KETVIRTA VALANDA. Jei jau miegame apie 2 valandas — regime gražų sapną. Visas mūsų organizmas, ypač smegenys, tikrina gautą informaciją, pašalindamos perteklių.

Užeiškite į parduotuvę

Salia „Studentų kampo“ (P. Višinskio g. 11) esančioje Instituto kulinarijos parduotuvėje galima nusipirkti koldūnų, virtinių, blynelių su varške ar mėsa, bulvių plokštainio, bandelių, virtų grikių, žirnių, klaučenos vynlotinio, kepenų pašteto, faršo (tik pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais), taip pat būna virtų klaučės kojų, ausų, dešrelių ir kt. Visada būna konditerijos gaminių — sausainių, plokštainių, bandelių, pyrago ir pan. Mėsos gaminiai nuo 12 iki 17 val. parduodami tik Instituto

studentams ir darbuotojams, pateikusiems studento liudijimą ar tarnybinių pažymėjimą. Dėl pažymėjimo prašom kreiptis į ūklo skyriaus viršininką A. Kalvaitį.

Būtų geriau parduotuvę papuošti vienu kitu pavelsiu — būtų mieliau į ją užsukti. Kol kas Instituto žmonės joje perka pusgaminius ne taip dažnai, nors jau yra nuolatinių pirkėjų.

Primename, kad parduotuvė dirba nuo 12 iki 19 val.

„Pedagogo“ inf

Etnokultūros mokykla

Nuo šių metų spalio pradžios Kelmės etnokultūros studijoje pradeda veiklą sekmadieninė mokykla. Bus mokoma šių liaudiškų amatų: audimo, siuvinėjimo, pynimo iš šiaudelių. Vieną kartą per mėnesį paskaitas etnokultūros temomis skaitys garsūs specialistai, atvykę iš Vilniaus, Rygos ir kt. miestų.

Vienas mėnesio sekmdienis (iš keturių) bus skirtas liaudies dainų, žaidimų, šokių mokymuisi.

Aišku, mokysimės ne (tai, ką jau mokame, bet tai, kas yra baltiška. Neaplenks mūsų ir garsūs folkloro ansambliai, grupės.

Jei nori daug ko sužinoti, išmokti šioje mokykloje, dar galima paskambinti į Kelmę telefonu 5-30-06 arba nuvykti į Jaunimo folkloro studiją Kelmės kultūros rūmuose ir pareikšti norą dalyvauti joje.

Lina
KASPERAVICIŪTE
L IV

Nuoširdžiai užjaučiame
Psichologijos katedros
doc. Adolfą JUODRAITĮ
dėl jo tėvelio mirties.

Pedagogikos katedra

Nuoširdžiai užjaučiame
doc. Adolfą JUODRAITĮ
dėl jo tėvo mirties.

Psichologijos katedros
bendradarbiai

Nuoširdžiai užjaučiame
vyr. dėst. Emiliją MARA-
CINSKIENĘ dėl mylimos
mamos mirties.

Mokyklinės higienos
katedros darbuotojai

Nuoširdžiai užjaučiame
vyr. dėst. Pranutę PILI-
BAITIENĘ dėl jos mylimos
motinos mirties.

LKD Instituto
grupės valdyba

Kviečia „Sveikatos“ klubai

Visus neabejingus kūno ir dvasios tobulėjimui kviečiame treniruotis „Sveikatos“ klubuose.

Savigynos treniruotės vyksta imtynių salėje (Vilniaus g. 47) antradieniais ir ketvirtadieniais 19.30—21 val. Priimami vaikinai ir merginos. Pernal dvi Instituto merginos, nuoširdžiai pasitreniravusios, tapo Lietuvos čempionėmis, o trečioji — vicečempionė! Treneris R. Maslovas.

Ritminės gimnastikos pratybos merginoms rengiamos 2-ojo bendrabučio

salėje pirmadieniais, trečiadieniais nuo 19 val. iki 20 val. ir ketvirtadieniais nuo 20 iki 21 val. Vadovė A. Pulauskaitė (PM III).

Atletinės gimnastikos mėgėjai treniruojasi 4-ojo bendrabučio salėje. Naujnarai registruojami CR 404 kabinete. Šiame kabine te taip pat registruojami studentai, turintys teniso raketes ir norintys treniruotis Instituto didžiojoje sporto salėje.

T. TAMOSIONAS
„Sveikatos“ klubų
sajungos pirmininkas

DE M E S I O!

Senato valdžia darbuojasi centrinių rūmų 222 kambaryje. Pirmininkas dr. Aloyzas Gudavičius priima interesantus trečiadieniais nuo 15 iki 17 val.; jo pavaduotojas prof. Kazimieras Zuperka — antradieniais nuo 10 iki 12 val., o Senato sekretorius doc. Algirdas Ališauskas — trečiadieniais nuo 10 iki 14 val. Senato nutarimai skelbiami specialiajame Senato informacijos stende (c. r. II a.), taip pat c. r. I aukšto fojė ir „Pedagogo“ savaitraštyje.

„PEDAGOGO“ inf.

INFORMACIJA

Šiuos pamestus studento liudijimus laikyti negaliojančiais:

Pedagogikos fakulteto absolventės Neringos VE-
LIENES, Antano, stud. liudijimo Nr. 86732.

Pedagogikos fakulteto II kurso 5 gr. studentės
Elmutės KEMERAITĖS, Jono, stud. liudijimo Nr.
90591.

KULTŪRINĖ KRONIKA

Rugsėjo 25 dieną Vilniaus pedagoginio instituto studentai prie atgautų Lituanistikos rūmų (Sevčenkos g. 31) surengė šventę „Vivat et Respublika“. Koncertinėje šventės programoje, be Džordanos Butkutės, Mundžio, humoro grupės „Erelis“, folklorinio ansamblio „Poringė“, dalyvavo ir mūsų Instituto liaudiškos muzikos ansamblis „Saulė“ bei diksilendas. Siauliečių studentų pasirodymai buvo šiltai sutikti.



Instituto diksilendas dalyvavo Pasvalyje surengtame festivalyje „Bobų vasara“.

„Pedagogo“ inf.

PEDAGOGAS

Redaktorius

A. MALAKAUSKAS

MOSŲ ADRESAS:

235419 Šiauliai,

Vytauto 84,

tel.: 3-47-31; 3-88-85.

SL 575

Rinko ir spausdino „Titago“ spaustuvė, Vasario 16-osios g. 54. Ofsetinė spauda. Tiražas 800 egz.

Užsak. Nr. 3899.